

Bruxelles, 21.8.2013.
COM(2013) 594 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**Godišnje izvješće za 2013. o razvojnoj politici i politici vanjske pomoći Europske unije i
njezinoj provedbi u 2012.**

{SWD(2013) 307 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće za 2013. o razvojnoj politici i politici vanjske pomoći Europske unije i njezinoj provedbi u 2012.

Izgradnja globalne budućnosti u odgovornosti i solidarnosti

Europska unija (EU) primila je 2012. godine Nobelovu nagradu za mir za doprinos unaprjeđenju mira, demokracije i ljudskih prava u Europi. Predsjednik Europske komisije (Komisije) José Manuel Barroso u svojem obraćanju na dodjeli Nobelove nagrade prikladno je povezoao to postignuće s globalnom solidarnošću i odgovornošću: „Kao kontinent koji je nakon pustošenja postao jedno od najjačih svjetskih gospodarstava s najnaprednijim društvenim sustavima i koji je najveći svjetski donator pomoći, imamo posebnu odgovornost prema milijunima ljudi kojima je potrebna pomoć.”

Na taj način Europa je u središtu svjetskih napora za poboljšanje života kroz razvoj. EU kao cjelina i dalje je najveći svjetski donator službene razvojne pomoći koji je u 2012. osigurao ukupno 55,2 milijarde eura¹. Godina 2012. također je bila i prva godina provedbe Plana za promjenu², čime je povećan učinak razvojne politike EU-a u smanjenju siromaštva. Usporedno s time napreduju pripreme za globalni okvir za razdoblje nakon 2015. s EU-om kao ključnim sudionikom. Uz to, EU je pružao brzu i odlučnu potporu u situacijama krize i ranjivosti kao prilikom suše u Sahelu i sukoba u Siriji i Maliju.

Provedba Plana za promjenu

U Planu za promjenu, koji je 14. svibnja 2012. donijelo Vijeće, utvrđuje se snažniji strateški pristup smanjenju siromaštva s ciljem daljnjeg povećanja učinka razvojne politike EU-a³. U tu svrhu predlaže se niz ključnih promjena načina na koje EU pruža pomoć. One, između ostalog, uključuju i diferencirani pristup kako bi pomoć u vidu subvencija bila usmjerena tamo gdje je najpotrebnija i gdje može imati najveći učinak u smislu smanjenja siromaštva; usredotočenost na maksimalno tri sektora po državi; jasniju usmjerenost na dobro upravljanje, demokraciju i ljudska prava te uključiv i održiv rast; širu upotrebu inovativnih financijskih sustava; poboljšanu političku koherentnost i povećanu koordinaciju i zajedničko djelovanje s državama članicama.

Plan za promjenu trenutačno je u provedbi. Nekoliko komunikacija donesenih tijekom 2012. bilo je usredotočeno na posebne aspekte kao što su „Socijalna zaštita u razvojnoj suradnji Europske unije”⁴; „Korijeni demokracije i održivog razvoja: suradnja Europske unije s civilnim društvom u vanjskim odnosima”⁵ i „Pristup EU-a otpornosti: učenje iz krize sigurnosti hrane”⁶. Dani europskog razvoja – godišnji skup o globalnim pitanjima i razvojnoj suradnji – bili su usredotočeni na središnju temu Plana za promjenu: uključiv i održiv rast za ljudski razvoj.

U 2012. Komisija je povećala upotrebu kombiniranja pri čemu se kombiniraju bespovratna i ostala sredstva, kao zajmovi i vlasnički udjeli, kako bi se stvorila odgovarajuća financijska

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137320.pdf

² COM(2011) 637, završna verzija, 13.10.2011.

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf

⁴ COM(2012) 446, završna verzija, 20.8.2012.

⁵ COM(2012) 492, završna verzija, 12.9.2012.

⁶ COM(2012) 586, završna verzija, 3.10.2012.

kombinacija za određene projekte. EU je uspostavio tri nova mehanizma kombiniranja za Aziju, Karibe i Pacifik. Kao rezultat toga bespovratna sredstva EU-a od preko 400 milijuna eura omogućila su projekte ulaganja u državama korisnicama čija je ukupna vrijednost približno 10 milijardi eura.

Komisija je također počela određivati opći okvir za izvješćivanje o rezultatima te za reforme sustava praćenja i sustava izvješćivanja povezanih s provedbom projekata i programa. U 2012. zajedničko planiranje EU-a i država članica ostvareno je u 6 država; Etiopiji, Gani, Gvatemali, Laosu, Maliju i Ruandi. Zajedničko planiranje u Haitiju i Južnom Sudanu već je bilo započeto kao dio ranijeg procesa čiji je cilj bio poboljšanje rezultata i učinka pomoći. Započet je i proces za proširenje zajedničkog planiranja procjenom njegove izvedivosti u više od 40 novih država.

Sigurnost hrane i prehrana

U 2012. 870 milijuna ljudi još nije imalo pristup dovoljnim količinama hrane. Komunikacija o otpornosti, donesena u listopadu, navodi deset kritičnih koraka za jačanje otpornosti kod najranjivijih naroda na svijetu. Ti se koraci kreću od strategija za nacionalnu otpornost i planova sprječavanja/upravljanja katastrofama do učinkovitih sustava ranog upozorenja u zemljama sklonima katastrofama kao i inovativnih pristupa upravljanju rizikom. Ta se politika gradi na obećavajućim rezultatima inicijativa EU-a za jačanje otpornosti u Sahelu i na Rogu Afrike: *Alliance Globale pour l'Initiative Résilience* (AGIR – Sahel) i Potpora otpornosti Roga Afrike (Supporting HoA Resilience – SHARE). Cilj je obiju inicijativa prekinuti začarani krug suše, gladi i siromaštva kroz održivu koordinaciju humanitarne i razvojne pomoći.

U tri godine **milijarda eura iz fonda EU-a za hranu** poboljšala je život više od 59 milijuna ljudi u 49 zemalja i pružila indirektnu potporu 93 milijuna ostalih ljudi. Dva programa koja su pomogla ostvarenju ovih napredaka su program cijepljenja stoke, rezultat kojeg je inokulacija više od 44,6 milijuna grla stoke, te program obuke za poljoprivrednu proizvodnju za 1,5 milijuna ljudi.

Prehrana je ključna u razvojnoj politici. U 2012. EU se pridružio pomaganju zemljama partnerima u smanjivanju broja djece s poteškoćama u razvoju za barem 7 milijuna do 2025. godine. Slijedom toga, tematski program sigurnosti hrane EU-a osigurao je 5 milijuna eura preko tajništva Pokreta za poboljšanje prehrane (Scaling Up Nutrition – SUN) za potporu nacionalnim naporima i osiguravanje odgovarajuće prehrane od početka trudnoće do djetetovog drugog rođendana. Trideset i tri zemlje u razvoju, u kojima je 59 milijuna od ukupno 165 milijuna djece s poteškoćama u razvoju u svijetu, pridružile su se pokretu SUN do kraja 2012. EU je također odigrao aktivnu ulogu na sastanku na vrhu zemalja G8 u svibnju gdje je pokrenut „Novi savez za poboljšanje sigurnosti hrane i prehrane”⁷. Tijekom jeseni 2012. započele su pripreme za komunikaciju o poboljšanju prehrane majki i djece čije je donošenje predviđeno za ožujak 2013.

Socijalna zaštita

Prečesto su najranjiviji članovi društva ostavljeni i zaboravljeni u stvaranju blagostanja. Tek 20 % svjetske populacije ima pristup odgovarajućoj socijalnoj zaštiti, čiji nedostatak predstavlja zapreku za dugoročan i održiv razvoj. U kolovozu je Komisija donijela komunikaciju o socijalnoj zaštiti u kojoj je objašnjeno kako razvojna suradnja može ojačati

⁷ Komisijino priopćenje za tisak IP-12-490, 18.5.2012.

politiku i sustave socijalne zaštite. Ona uključuje prijedloge za potporu zemljama partnerima, osobito u području osnova socijalne zaštite, za donošenje i provođenje mjera za otvaranje radnih mjesta i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja i usmjeravanje potpore EU-a za borbu protiv uzroka socijalne nesigurnosti. Ti prijedlozi – u skladu s onima iz Plana za promjenu o sveobuhvatnijem pristupu ljudskom razvoju – sastavljeni su nakon široke javne rasprave i ministri EU-a za razvoj i Europski parlament raspraviti će ih tijekom 2013. EU je izrazio i svoju potporu konceptu nacionalno definiranih osnova socijalne zaštite, pridonio dobivanju podrške od skupine G20 i usvajanju prijedloga o osnovama socijalne zaštite na Međunarodnoj konferenciji rada (ILC) 2012.

Potpora tranzicijskim zemljama

Zajednička komunikacija „Potpora EU-a održivoj promjeni u tranzicijskim društvima”⁸ usvojena u listopadu ispitala je što EU može pružiti kako bi pomogao zemljama u tranziciji da postignu uspješnu i održivu promjenu. Komunikacija se temelji na vlastitim iskustvima EU-a s procesom proširenja, politikom susjedstva i razvojnom suradnjom, kao i na zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici (ZVSP) te zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ZSOP). Zajednička komunikacija postavlja nekoliko konkretnih mjera za poboljšanje načina na koji EU podupire te zemlje u postizanju trajnih reformi.

Osiguranje održive energije za sve

Potpora ciljevima inicijative UN-a „Održiva energija za sve” (SE4ALL) postigla je značajan zamah tijekom 2012. Skupina na visokoj razini – čiji je član povjerenik za razvoj Andris Piebalgs – upravljala je prvom fazom inicijative čiji je cilj mobilizacija vlada, privatnog sektora i civilnog društva kako bi se pružio univerzalni pristup modernim energetske sustavima, poboljšala energetska učinkovitost na svim razinama te kako bi se udvostručio udjel obnovljive energije u globalnom energetske sklopu.

Komisija i dansko Predsjedništvo Vijeća Europske unije organizirali su u travnju sastanak na vrhu EU-a o inicijativi SE4ALL tijekom kojeg je predsjednik Komisije Barroso predstavio ambiciozni cilj pomoći zemljama u osiguravanju pristupa održivim sustavima energije za 500 milijuna ljudi do 2030. godine. Komisija je dodijelila 400 milijuna eura aktivnostima vezanima za energiju u sub-saharskoj Africi kroz mehanizme kombiniranja. Također pokreće i 65 milijuna eura vrijedan fond za tehničku pomoć, a više od 75 milijuna eura predviđeno je za projekte elektrifikacije ruralnih područja u AKP regiji (Afrika, Karibi, Pacifik).

Više od 12 milijuna ljudi trebalo bi imati koristi od poboljšanog pristupa modernim energetske sustavima zahvaljujući projektima koje već financira fond za energiju širom AKP regije.

Rio+20: prema zelenijem gospodarstvu

Na UN-ovoj konferenciji o održivom razvoju (Rio+20) u lipnju EU je osigurao obveze u područjima kao što su vode, oceani, kopno i ekosustavi, dostojanstven rad, socijalna zaštita, energija, održiva poljoprivreda i sigurnost hrane. Na konferenciji je donesena deklaracija „Budućnost kakvu želimo”⁹. Po prvi put je priznato da je uključivo zeleno gospodarstvo važan alat za postizanje održivog razvoja i smanjenje siromaštva. Također je priznato kako je potrebno hitno djelovanje u borbi protiv neodrživih obrazaca proizvodnje i potrošnje. Pojavila

⁸ JOIN(2012) 27, završna verzija, 3.10.2012.

⁹ <http://www.un.org/en/sustainablefuture>

se mogućnost suradnje sa širokim rasponom zemalja spremnih na suradnju u zajedničkom pothvatu razvoja politike zelenog gospodarstva. Također je odlučeno da će se definirati ciljevi održivog razvoja, kao i moguća strategija financiranja učinkovitog održivog razvoja.

Postizanje milenijskih ciljeva razvoja

Projekti i programi EU-a pomažu postizanju milenijskih ciljeva razvoja diljem kontinenta i regija. Sveukupno gledajući svijet je postigao zadivljujući napredak što se tiče milenijskih ciljeva razvoja. Prema posljednjim dostupnim podacima¹⁰ u svijetu se već prepolovio broj krajnje siromašnih ljudi i to prije 2015. godine.

Pristup pitkoj vodi, broj upisanih u osnovne škole i globalni postotak zaraženosti virusom HIV-a značajno su poboljšani, čak i ako postoje nerazmjeri između urbanih i ruralnih područja u ovim sektorima. Izazovi i dalje ostaju, a dijelovi sub-saharske Afrike i zemlje pogođene sukobima posebice zaostaju. Na svjetskoj razini ostalo je još posla, pogotovo u borbi protiv gladi, smrtnosti novorođenčadi i majki, poboljšanju kvalitete vode i sanitarnih uvjeta.

U 2012. pokrenuto je više programa u okviru 1 milijarde eura vrijedne EU-ove inicijative milenijskih ciljeva razvoja. Inicijativa milenijskih ciljeva razvoja kao cilj ima poticanje bržeg napretka milenijskih ciljeva razvoja u 36 zemalja AKP-a, osiguravajući sredstva za većinu ciljeva izvan planova kao i financiranje na temelju rezultata u zemljama u kojima su uspješno provedene mjere potpore.

Inicijativa milenijskih ciljeva razvoja na djelu

Opskrba vodom zanemarenih područja Toga

U sklopu EU-ove inicijative milenijskih ciljeva razvoja izdvojeno je 16,7 milijuna eura za sektor voda i sanitarija u južnoj primorskoj regiji Toga gdje živi gotovo polovica stanovništva i gdje je koncentrirano 90 % gospodarskih aktivnosti. Tek 13 % stanovnika tog područja ima pristup čistoj vodi sigurnoj za piće, koja se crpi iz tradicionalnih vodenih izvora ili crpilišta. Do 2016. bit će izgrađeno ili obnovljeno 467 crpilišta i 6 000 zahoda, a 8 500 javnih radnika i zainteresiranih strana proći će obuku. Dva projekta, u zajedničkoj organizaciji UNICEF-a i njemačkog Crvenog križa, imaju za cilj opskrbiti pitkom vodom i sanitarijama 140 ruralnih zajednica u toj regiji, kao i osigurati obuku o higijeni za obitelji, s posebnim naglaskom na djecu.

Priprema okvira za razdoblje nakon 2015.

Pripreme za posebni događaj UN-a za ocjenu napretka u postizanju milenijskih ciljeva razvoja (rujan 2013.) i općenito rasprave o novom okviru za razdoblje nakon 2015. postigle su značajan zamah tijekom 2012. Rad na komunikaciji Komisije, uključujući javno savjetovanje, započeo je u srpnju i europski povjerenik Piebalgs imenovan za člana UN-ovog odbora na visokoj razini za razdoblje nakon 2015. U komunikaciji čije je donošenje predviđeno za veljaču 2013. predložit će načela pristupa EU-a sveobuhvatnom okviru za razdoblje nakon 2015. koji spaja suzbijanje siromaštva i održivi razvoj, uključujući pregled milenijskih ciljeva razvoja i nastavak Rio+20 konferencije. Očekuje se da će Vijeće odobriti pristup u lipnju 2013.

¹⁰ <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202012.pdf>

EU u svijetu

Dobro upravljanje, ključno za uključiv i održiv razvoj, bilo je u središnje pitanje 2012. U skladu s Planom za promjenu i zajedničkom komunikacijom „Ljudska prava i demokracija u srcu vanjskog djelovanja EU-a: Ususret učinkovitijem pristupu”¹¹, EU je iskoristio svoju paletu vanjskih instrumenata kako bi olakšao reforme u zemljama u tranziciji, kako bi aktivno intervenirao u kriznim situacijama s ciljem osiguranja stabilnosti i kako bi pružio potporu slobodnim i pravednim izborima. EU je ograničio odnose sa zemljama koje krše ljudska prava i nametnuo dalekosežne restriktivne mjere protiv represivnih režima, usmjerivši pomoć prema civilnom društvu i pogođenom stanovništvu. Ovo je bio slučaj u **Siriji**, gdje su pogoršanje humanitarne krize i sustavno kršenje ljudskih prava doveli do toga da je EU suspendirao bilateralnu financijsku pomoć i nametnuo snažne mjere sankcija, usmjeravajući potporu izravno prema pogođenom stanovništvu.

Sveukupno gledajući, suradnja EU-a diljem svijeta i dalje je usmjerena na postizanje milenijskih ciljeva razvoja. Unatoč dobrim izgledima za postizanje jedinstvenog osnovnog obrazovanja do 2015., za **sub-saharsku Afriku** nije vjerojatno da će postići ključne točke milenijskih ciljeva razvoja na vrijeme. Krajnje siromaštvo, smrtnost djece i zdravlje majki i dalje ostaju veliki izazovi. Rezultati provedbe potpore EU-a u sub-saharskoj Africi bili su dobri u 2012.; ukupne obveze financiranja iznosile su 4 014 milijarde eura. Nekoliko zemalja premašilo je svoje godišnje ciljeve zahvaljujući boljoj provedbi projekata i programa od očekivane. Najistaknutiji primjer bila je isplata obroka od 40 milijuna eura za potporu proračuna **Malaviju** u prosincu 2012. nakon pozitivnih razvoja u toj zemlji.

Kako bi se na održivi način poboljšala otpornost najranjivijeg stanovništva u **regiji Sahel**, Komisija je u lipnju održala konferenciju na visokoj razini. Na konferenciji je odlučeno pokretanje partnerstva za otpornost kroz inicijativu više zainteresiranih strana (AGIR–Sahel/Alliance globale pour l'initiative Résilience – Sahel).

AGIR pruža smjernice za povećanje otpornosti žrtava kronične pothranjenosti u toj regiji. Postignut je konsenzus o mogućem ulaganju 750 milijuna eura tijekom tri godine za izgradnju sezonskih sigurnosnih mreža, kao i o potrebi ulaganja u zdravstvenu skrb i ostale socijalne sektore, funkcioniranje tržišta hrane te osnaživanje žena, uključujući one koje rade u poljoprivredi.

Kao dopunu opsežnoj pomoći EU-a **Rogu Afrike** (HoA) nakon suše 2011., Komisija je pokrenula inicijativu potpore otpornosti Roga Afrike (Supporting HoA Resilience – SHARE) kako bi potaknula ulaganje u područja oporavka i otpornosti. Planovi čija se vrijednost procjenjuje na 250 milijuna eura napravljeni su kako bi se povećala angažiranost EU-a u 2012. i 2013. godini. Ti planovi uključuju potporu poljoprivrednoj i stočnoj proizvodnji, prehrani, zdravlju stoke i vodoopskrbi kao i upravljanju prirodnim resursima. U okviru SHARE-a Komisija ističe da bi trebalo staviti veći relativni naglasak na nizinska područja Roga koja se u velikoj mjeri podudaraju s područjima gdje je (agro-)stočarstvo dominantno. SHARE je dio strateškog okvira za Rog Afrike koji pruža holistički pristup angažmanu EU-a u toj regiji, pružajući potporu stanovništvu u postizanju većeg mira, stabilnosti, sigurnosti i napretka s odgovornom vladom na čelu. Širok raspon suradničkih razvojnih projekata i četiri misije i operacije ZSOP-a koje su u tijeku također doprinose ovom strateškom okviru.

Tijekom cijele 2012. EU je igrao ključnu ulogu u **Maliju** u osiguranju međunarodne mobilizacije, nakon pobune vojske/državnog udara i prijetnji mogućeg preuzimanja sjevernog

¹¹ COM(2011) 886, završna verzija, 12.12.2011.

Malija od strane terorističkih skupina. Radeći na deblokadi političke situacije EU je poduzeo mjere za obnovu vojske i značajno je pridonijeo naporima afričkih i francuskih snaga za intervenciju, uz odobrenje Vijeća sigurnosti UN-a početkom 2013. U svrhu prikupljanja potpore za obnovu zemlje, EU će održati donatorsku konferenciju u Maliju u svibnju 2013. Ova kriza istaknula je važnost sveobuhvatnog pristupa EU-a i njegovu odlučnost da da značajan doprinos rekonstrukciji, stabilizaciji i izgradnji trajnog mira, posebice na sjeveru Malija. Dok je trajno rješenje političke i sigurnosne krize u Maliju i dalje potrebno za mir i razvoj cijelog Sahela, treba se pozabaviti i pitanjima sigurnosti i razvoja cijele regije Sahel.

Uzajamna odgovornost i zajedničko zalaganje za ljudska prava, demokraciju i vladavinu zakona središnja su pitanja obnovljene **europske politike susjedstva (EPS)**¹², koja prije svega nastoji podržavati „dubinsku demokraciju”. Nekoliko raspodjela napravljeno je pod krovim programima za dodatnu podršku južnih i istočnih susjedstva: potpora za partnersku reformu i uključivi rast (the Support for Partnership Reform and Inclusive Growth – SPRING) i istočna partnerska integracija i suradnja (the Eastern Partnership Integration and Cooperation – EaPIC).

Tijekom cijele 2012. EU je provodio svoj odgovor na Arapsko proljeće koje je zahvatilo područja **južnog susjedstva**, prema načelu „više za više”¹³, pristupu temeljenom na poticajima stvorenima za potporu partnera koji provode reforme i grade „dubinsku demokraciju”. Krovni program SPRING daje opipljiv oblik tom načelu pružajući dodatnu potporu zemljama partnerima koje pokazu stvarnu predanost i napredak.

Osiguravanje obrazovanja za raseljenu sirijsku djecu

Raseljenoj sirijskoj djeci isključenoj iz obrazovnog sustava pomaže 10 milijuna eura vrijedan program EU-a. Program se provodi preko UNICEF-a s ciljem da se za 5 500 ranjive sirijske i jordanske djece u 39 škola u Jordanu osigura pristup besplatnom formalnom obrazovanju i drugim relevantnim obrazovnim uslugama, kao i za domaćinske zajednice u Jordanu. Ovaj projekt podupire jordanski obrazovni sustav na nacionalnoj razini i na razini zajednica.

U **istočnom susjedstvu** suradnja EU-a nastavila je s potporom procesa reforme u zemljama partnerima. Zajednička komunikacija „Istočno partnerstvo: smjernice za sastanak na vrhu u jesen 2013.”¹⁴ u svibnju predstavljala je važan korak u pripremi budućih radova. Pripadajuće bilateralne i multilateralne smjernice bit će vodič za provedbu partnerstva uoči sastanka na vrhu u Vilniusu. EaPIC je podržao Armeniju, Gruziju i Moldaviju povećanom financijskom pomoći.

EU je bio posebno aktivan u **Aziji** tijekom 2012. s neviđenim nizom sastanaka na visokoj razini, posjeta i susreta na vrhu čiji je vrhunac bio deveti sastanak na vrhu ASEM-a u Laosu u studenom. Napravljen je dobar napredak na okvirnim sporazumima, sporazumima o partnerstvu i suradnji te na sporazumima o slobodnoj trgovini s nekoliko azijskih partnera. EU je nastavio suradnju s organizacijama u regiji. Dogovoren je novi plan aktivnosti s Udrugom zemalja jugoistočne Azije (ASEAN), s naglaskom na održivom razvoju i uključivom rastu za razdoblje od 2013. do 2017. godine.

¹² Odnosi EU-a sa zemljama partnerima u susjedstvu koji se stalno razvijaju i tranzicija na južnom Mediteranu započeli su nakon strateške ocjene EPS-a 2011. Zajednička komunikacija Komisije i Potpredsjednika/Visokog predstavnika od 25. svibnja 2011. na temu „Novi odgovor na promjene u Susjedstvu” uspostavila je novu viziju EPS-a, a temelji se na zajedničkoj komunikaciji „Partnerstvo za demokraciju i zajednički napredak s južnim Mediteranom”, koja je donesena 8. ožujka 2011.

¹³ Zajednička komunikacija COM (2011) 0200, 8.3.2011.

¹⁴ JOIN(2012) 13, završna verzija, 15.5.2012.

Reforma u Mijanmaru/Burmi

EU podupire zadivljujuću političku i gospodarsku tranziciju koja se događa u Mijanmaru/Burmi i ukinuo je restriktivne mjere u svibnju 2012. Komisija sada u potpunosti sudjeluje s vladom na razvojnoj suradnji, koja se više nego udvostručila u vrijednosti i proširila u opsegu. U veljači 2012. povjerenik Piebalgs posjetio je Mijanmar/Burmu i najavio je 150 milijuna eura vrijedan paket potpora demokratskim reformama te zemlje tijekom 2 godine kako bi se pomoglo uspostavi održivog rasta i razvoju cjelokupnog stanovništva. Ovaj paket, od kojeg je 100 milijuna eura već dodijeljeno krajem 2012., temelji se na postojećim potporama za zdravstvo, obrazovanje, životne uvjete, raseljene ljude i izgradnju kapaciteta vlade. Visoka predstavnica/Potpredsjednica Ashton službeno je otvorila novi ured EU-a u Yangonu tijekom svog posjeta u travnju i rujnu, a EU je započeo postupke za ponovnu uspostavu Općeg sustava povlastica koji će pomoći Mijanmaru/Burmi da proširi izvoz prema Europi. Mijanmarski mirovni centar, kojeg je predsjednik Barroso inaugurirao u studenom 2012., a koji ima središnju ulogu u etničkom mirovnom procesu, primio je financijska sredstva za početak rada od EU-a.

Afganistan i dalje ostaje prioritet. U svibnju Vijeće je ponovno izrazilo dugoročnu predanost EU-a toj zemlji, obvezujući se da će barem održati postojeće razine pomoći nakon povlačenja vojske 2014. i poduprijeti afganistanske napore za ojačanje civilne policije i vladavine zakona. Ove obveze stvorile su temelj djelovanja EU-a na međunarodnim konferencijama održanima u Chicagu, Kabulu i Tokiju. Tijekom 2012. potpore EU-a za zdravstvenu i socijalnu zaštitu dosegle su 185 milijuna eura. EU je nastavio svoj angažman oko vladavine zakona s posebnim naglaskom na policiju. Afganistan također koristi tematske mjere potpore kao što su ljudska prava, civilno društvo i sigurnost hrane.

Središnja Azija, koja je i dalje krhka i jako ranjiva, važna je regija za EU. Obveze EU-a za razvojnu suradnju u 2012. iznosile su 117 milijuna eura. Strategija EU-a za središnju Aziju, preispitana u 2012.¹⁵, ostaje na snazi, a Vijeće za vanjske poslove pozdravilo je učvršćenje odnosa s državama središnje Azije te potvrdilo prikladnost ove strategije. Sva prioritetna područja strategije ostaju i dalje važna: ljudska prava, vladavina zakona, dobro upravljanje i demokratizacija; mladi i obrazovanje; gospodarski razvoj, trgovina i ulaganja; energija i promet; održivost okoliša i vode kao i borba s uobičajenim prijetnjama i izazovima. U 2012. razvojna suradnja EU-a stavila je naglasak na obrazovanje, javno upravljanje financijama i investicijski sustav za središnju Aziju (Investment Facility for Central Asia – IFCA), kao i razvoj privatnog sektora i regionalne razine prekogranične sigurnosti.

Latinska Amerika kao cjelina postigla je značajan napredak prema točkama milenijskih ciljeva razvoja. Bilateralna suradnja EU-a sa zemljama Latinske Amerike usredotočila se na širok raspon sektora uključujući dobro upravljanje, borbu protiv korupcije, obrazovanje, klimu i bioraznolikost te potporu gospodarstva.

Odnosi s **karipskom regijom** tijekom 2012. bili su usmjereni na praćenje i finaliziranje više inicijativa koje su započete tijekom prijašnjih godina. Nastavak i pojačanje političkog dijaloga s tom regijom ostao je prioritet, a otvoren je i politički dijalog između EU-a i Karipskog foruma afričkih, karipskih i pacifičkih država (Cariforum). U 2012. uspostavljen je i karipski sustav ulaganja, sa službenim otvorenjem početkom 2013.

¹⁵ 3179. sastanak Vijeća za vanjske poslove
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/131149.pdf

Zahvaljujući zadivljujućem gospodarskom učinku i sve čvršćoj i raširenijoj predanosti demokratskim vrijednostima i ljudskim pravima, Latinska Amerika i karipska regija nastavile su povećavati svoju važnost za EU tijekom 2012. Istovremeno je odnose obilježila i zabrinjavajuća tendencija prema restriktivnim trgovinskim praksama, kao npr. argentinska ograničenja dozvole uvoza koja su nepovoljno utjecala na trgovinske odnose.

U 2012. donesena je zajednička komunikacija „Prema obnovljenom EU-pacifičkom razvojnom partnerstvu”¹⁶. EU je održao svoj angažman s **pacifičkom** regijom, a najistaknutije je njegovo sudjelovanje na 43. Forumu pacifičkih otoka u kolovozu na Cookovom Otočju. Taj događaj okupio je čelnike zemalja regije kako bi se odredili prioritete kao i da bi se pružio vrijedan doprinos za učinkovitiju razvojnu pomoć. Na drugom ministarskom sastanku Foruma EU-a i pacifičkih otoka u lipnju raspravljalo se o sigurnosti, upravljanju, ljudskim pravima, spolu, razvoju, klimatskim promjenama i održivom razvoju oceanskih resursa.

Unatoč kontinuiranim i koordiniranim naporima Pacifik i dalje zaostaje u ispunjenju svih milenijskih ciljeva razvoja. U 2012. nekoliko projekata EU-a odobreno je u pacifičkim zemljama AKP-a za potporu napretka u postizanju ciljeva, uključujući financiranje iz inicijative milenijskih ciljeva razvoja.

Komisija je u lipnju predložila nacrt odluke Vijeća o savezu **prekomorskih zemalja i teritorija (OCT)** i EU-a¹⁷. 10. OCT-EU forum održan je u Bruxellesu u siječnju sa sudionicima iz OCT-a i četiri povezane države članice EU-a (Danska, Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo i Nizozemska). Na forumu se raspravljalo o obnavljanju saveza kao i o programiranju i provedbi sredstava iz Europskog fonda za razvoj.

Pogled prema naprijed

Godina 2013. bit će ključna godina za oblikovanje rasprava o okviru za razdoblje nakon 2015. Predviđa se da će Komisija u veljači 2013. donijeti svoju komunikaciju „Pristojan život za sve: stati na kraj siromaštvu davanjem održive budućnosti svijetu”. Očekuje se da će zaključci Vijeća o tom dokumentu biti doneseni u lipnju 2013., konsolidirajući zajednički pristup EU-a raspravama o okviru za razdoblje nakon 2015. To je posebice važno u pogledu posebnog događaja UN-a u rujnu 2013. na kojem će se ocijeniti napredak milenijskih ciljeva razvoja. Opći cilj ovog novog okvira za razdoblje nakon 2015. trebao bi biti osigurati „pristojan život za sve” do 2030. godine, stati na kraj siromaštvu u svim dimenzijama (gospodarskoj, društvenoj, okolišnoj) i dati svijetu održivu budućnost.

Komisija će sve to upotpuniti snažnim naporima da se oko ove teme pokrene javna rasprava. Europsko izvješće o razvoju 2013., koje bi trebalo izaći u travnju 2013. pod naslovom „Razdoblje nakon 2015: globalno djelovanje za uključivu i održivu budućnost”¹⁸, bit će daljnji doprinos EU-a globalnom dijalogu. Europski dani razvoja u studenom 2013. također će biti usredotočeni na budućnost razvoja.

Pregovori s Europskim parlamentom i Vijećem o višegodišnjem financijskom okviru 2014.–2020. bit će nastavljeni u pogledu postizanja međuinstitucijskog sporazuma koji vodi do usvajanja propisa o financijskim instrumentima do 2013. Komisija će nastaviti s provedbom

¹⁶ JOIN/2012/06 završna verzija, 21.3.2012.

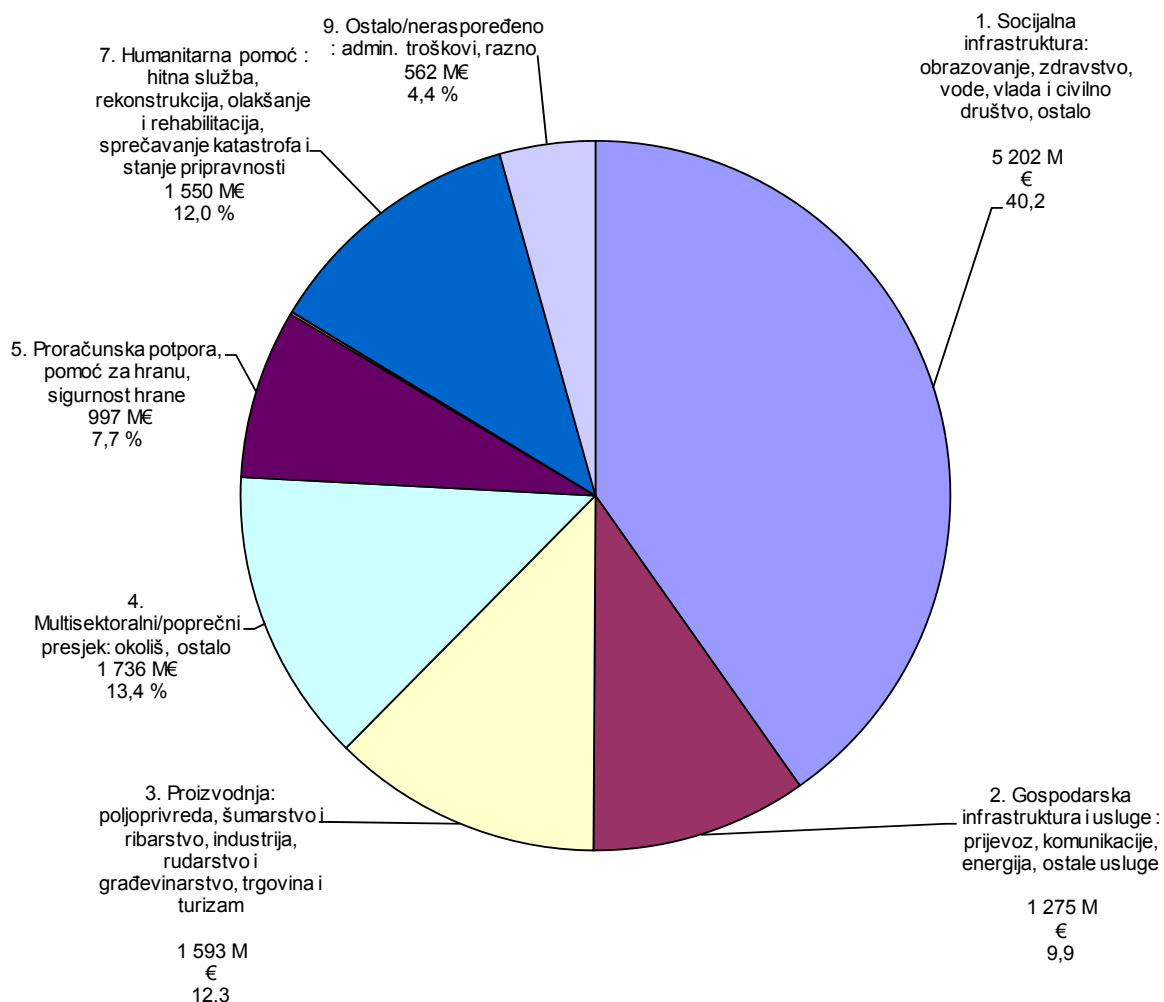
¹⁷ COM(2012) 362, završna verzija, 16.7.2012. Prijedlog se temelji na pomnoj analizi trenutačne odluke, ishodu brojnih savjetovanja, političkim izjavama Komisije, Vijeća, OCT-a i država članica kao i na vanjskim studijama.

¹⁸ <http://www.erd-report.eu/erd/index.html>

Plana za promjenu koji će također biti u središtu programiranja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira 2014.– 2020.

Iako diferencijacija počinje tek s novim financijskim instrumentima, Komisija će već raditi na osiguravanju glatkog prelaska na nova partnerstva. Usredotočit će se na dugoročnu održivost u provedbi programa unutar trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira.

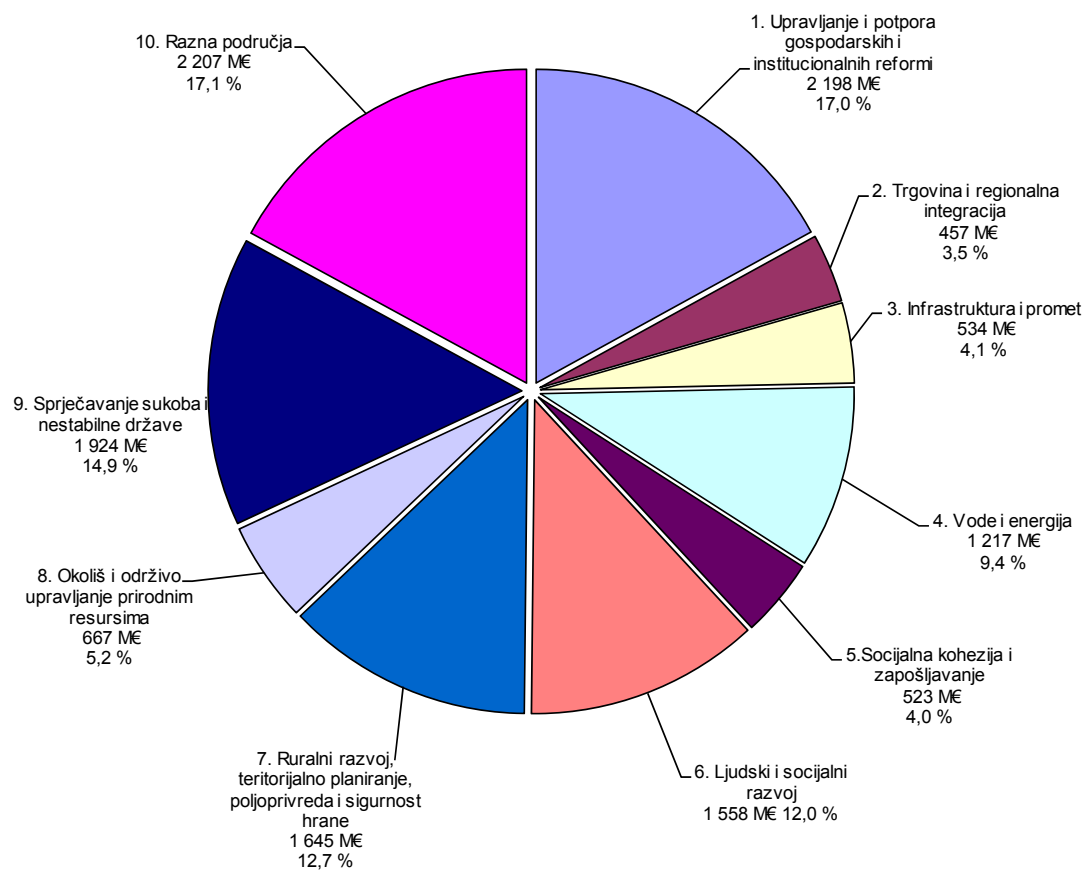
Tablica 1.: Podjela po sektorima

Obveze za 2012. u milijunima €

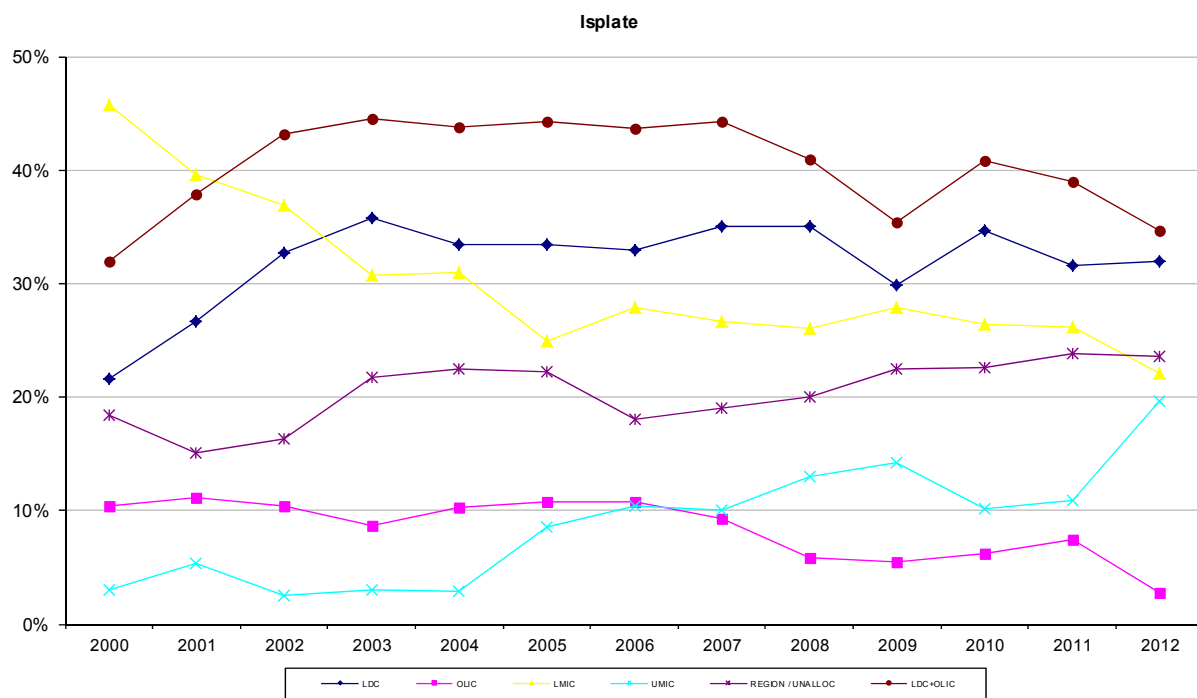
Sredstva ODA-e kojima upravlja Europska komisija

Tablica 2.: Europski konsenzus: Područja povezana s razvojem suradnjom EU-a

Obveze za 2012. u milijunima €
 Sredstva ODA-e kojima upravlja Europska komisija

Tablica 3.a: Usredotočenost na borbu protiv siromaštva za razdoblje 2000. - 2012.

LDC: najslabije razvijene zemlje

OLIC: ostale zemlje niskog dohotka

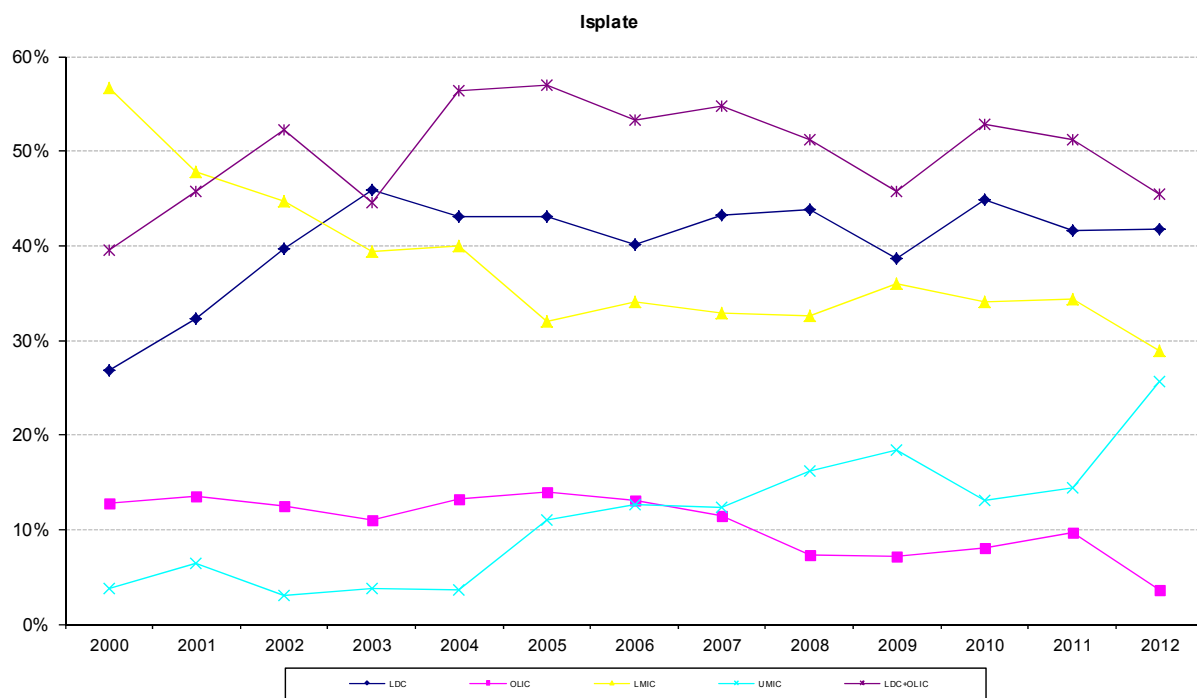
LMIC: zemlje nižeg srednjeg dohotka

UMIC: zemlje višeg srednjeg dohotka

REGION/UNALLOC: regionalni programi i neraspoređene

Region/Unalloc programi od koristi su i najsiromašnijim zemljama LDC+OLIC.

Tablica 3.b: Usredotočenost na borbu protiv siromaštva za razdoblje 2000. - 2012.

LDC : najslabije razvijene zemlje
 OLIC : ostale zemlje niskog dohotka
 LMIC : zemlje nižeg srednjeg dohotka
 UMIC : zemlje višeg srednjeg dohotka

Zbog usklađivanja prezentacije ovog indeksa s drugim donatorima ovaj indeks izračunat je bez uzimanja u obzir regionalnih i neraspoređenih projekata.